

PERSBERICHT

Embargo tot woensdag 18 maart 2009 om 11.00 uur

Schoonhouden straten: totaalindruk voldoende, maar meer zwerfvuil dan gewenst

Nieuwe werkwijze straatvegen leidt nog niet tot de gewenste verbeteringen

De meeste stadsdelen (5 van de 8 onderzochte) halen hun bestuurlijke ambities voor het 'overall' schoonhouden van straten. Voor zwerfvuil, een voor bestuurders en burgers belangrijke ergernis, halen 6 van de 8 stadsdelen hun afgesproken niveau niet. Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel zijn relatief schone stadsdelen. Zij maken ook relatief weinig kosten. De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer en Oud-West zijn relatief de minst schone stadsdelen en maken relatief de hoogste kosten voor schoonhouden. Nu de meeste stadsdelen voor afvalinzameling containers gebruiken, zijn zij geleidelijk overgegaan naar een nieuwe werkwijze bij de straatreiniging; het zogeheten 'beeldvegen'. In tegenstelling tot vegen op vaste tijdstippen, wordt dan alleen geveegd als het 'echt' (volgens een bepaald kwaliteitsniveau) moet. Stadsdelen die al volgens deze nieuwe methode werken, blijken echter niet schoner te zijn en maken hiervoor ook niet minder kosten dan stadsdelen die nog 'traditioneel' op vaste momenten vegen. Dit blijkt uit het onderzoek *Schoonhouden van de openbare ruimte. Straatreiniging in 8 Amsterdamse stadsdelen vergeleken*, dat de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam vandaag publiceert.

De rekenkamer onderzocht hoe doeltreffend de stadsdelen woonbuurten schoonhouden en welke kosten zij hiervoor maken. Ook onderzocht de rekenkamer het onderhoud van 'klein' groen (bomen, heesters, gazons) door de stadsdelen. Voor het onderzoek liet de rekenkamer in de tweede helft van 2008 drie schouwen uitvoeren naar het schoonhouden van straten en het onderhoud van groen op 52 locaties in 8 stadsdelen. Het schoonhouden van straten kan worden uitgedrukt in een 'totaalindruk' en in specifieke onderdelen: bijvoorbeeld zwerfvuil, prullenbakken, hondenpoep, onkruid en graffiti. De waardering van het schoonhouden van straten en het onderhoud van groen wordt uitgedrukt in cijfers van 0 (zeer laag) tot 5 (zeer hoog).

Totaalindruk schoonhouden straten en groenonderhoud op niveau 'basis'

Uit de schouwen blijkt dat de schoonheid van straten en het onderhoud van groen op het kwaliteitsniveau 'basis' (4 tot 10 stuks vuil per 100 m²) ligt voor alle stadsdelen gezamenlijk. Zeeburg haalt de hoogste score (3,50) en Geuzenveld-Slotermeer scoort het laagst (2,76) voor het schoonhouden. Verder is de schoonheid van de straten in Bos en Lommer, Zuideramstel en Westerpark bovengemiddeld; die van Slotervaart, Oud-West en De Baarsjes onder het gemiddelde. Bij groenonderhoud scoren de de stadsdelen Westerpark en Zeeburg bovengemiddeld (3,5) en Zuideramstel het laagst (2,86). Al met al halen 5 van de 8 stadsdelen hun ambities voor het 'overall' schoonhouden. Drie stadsdelen (Oud-West, Slotervaart en Westerpark) hebben een hoger ambitieniveau dan de anderen en behalen dit niet.

Bestuurlijke ambities zwerfvuil niet gehaald

Voor het belangrijkste onderdeel van het schoonhouden van straten, het opruimen van zwerfvuil, halen 6 van de 8 stadsdelen hun ambities niet. Alleen Zeeburg en Zuideramstel slagen hierin wel. Overigens zijn er specifieke onderdelen van het 'schoon' waarvoor stadsdelen wel hun ambities realiseren. Oud-West, Slotervaart, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel maken hun belofte waar voor het legen van de prullenbakken en het verwijderen van hondenpoep en graffiti.

Zwerfvuil: uitkomsten rekenkamer lager dan eigen meting stadsdelen

Uit het onderzoek van de rekenkamer blijkt er meer zwerfvuil te zijn dan uit metingen die de stadsdelen zelf hiernaar laten doen. Uit hun eigen 'zwerfvuilmetingen' leiden de stadsdelen een veel schoner straatbeeld af. Dit verschil lijkt voor een deel te verklaren door de verschillen tussen de gebruikte methodes. In het onderzoek van de rekenkamer wordt de methode gehanteerd, die in het landelijke onderzoek naar zwerfvuil in gemeenten (Ministerie van VROM) is gebruikt. Hierbij wordt meer vuil als 'zwerfvuil' meegeteld dan bij de Amsterdamse methode. Zo telt de Amsterdamse methode vuil tussen fietsenrekken, onder geparkeerde auto's of vuil kleiner dan 3 cm niet mee. De Amsterdamse methode van vuil 'tellen' sluit niet goed aan op de wijze waarop de stadsdelen hun bestuurlijke ambities hebben geformuleerd. Verder komen de uitkomsten van het onderzoek van de rekenkamer sterker overeen met de waardering van burgers voor het schoonhouden van de straten ('subjectieve meting'), dan de metingen van de stadsdelen. Ten slotte kunnen de verschillen zijn terug te voeren op de (voor)kennis die uitvoerenden hebben over de ligging van de meetpunten van de 'zwerfvuilmetingen' van de stadsdelen.

Verschillen in kosten

De kosten voor het schoonhouden van straten zijn absoluut en relatief het hoogst in Oud-West en het laagst in Westerpark en Zuideramstel. Dit schoonhouden is in Oud-West bijna 2,5 keer duurder (€ 181 per woning per jaar) dan in Zuideramstel (€ 74 per woning per jaar). Deze verschillen in kosten worden vooral veroorzaakt door verschillen in de frequentie van vegen (en daarmee in formatie): Oud-West minimaal 1x per week + extra vegen waar nodig; Zuider-Amstel deels 1x per week en deels 1x per twee weken vegen. De rekenkamer constateert dat de 4 stadsdelen die beeldvegen (Bos&Lommer, de Baarjes, Oud-West en Slotervaart) geen lagere kosten hebben, dan stadsdelen die op de oude manier vegen ('achter de vuilniswagen aan'). De stadsdelen die beeldvegen halen met deze methode niet meer vuil op. Daarmee constateert de rekenkamer dat beeldvegen niet heeft geleid tot de te verwachten lagere kosten of hogere efficiëntie.

Aanbevelingen

De rekenkamer heeft de stadsdelen onder meer aanbevolen na te gaan hoe door middel van beeldvegen beter kan worden schoongemaakt en hoe hierbij kosten kunnen worden beperkt. Ook adviseerde de rekenkamer om de zwerfvuilmeting van de Amsterdamse stadsdelen beter te laten aansluiten bij de geformuleerde ambities van de stadsdelen, de waardering van burgers en bij de landelijke methodiek voor zwerfvuilmeting.